

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 2. An Jactantius ita se laudando, & jactando graviter deliquerit?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

illicitum, necesse est, etiam ipsam delectationem esse mortaliter illicitam. min. prob. inde, quia actus appetitus sensitivi semper fertur in copulam presentem, ut presentem cum presenti commotione spirituum genitalium, & ad illam ordinatur, estque quedam ipsius inchoatio; siquidem imaginativa, ex cujus apprehensione movetur appetitus sensitivus, non potest proponere objectum sub conditione, sed absolute proponit, ut dictum est supra; atque adeo ipse appetitus sensitivus, qui non sequitur intellectum, sed phantasiam, ex cujus apprehensione movetur, fertur in idem objectum conditione destitutum, & in actum presentem, atque ut talem apprehensum: Unde patet eam delectationem sensitivam non esse de objecto licito, ut aliqui volunt; quia ea delectatio, cum presenti commotione non respicit copulam tanquam futuram sub ea conditione, seu tempore matrimonii, sed tanquam presentem, quæ tunc est illicita. Ex quibus colligitur, si tali sensitiva delectatione Jactantius se se delectavit, eum graviter deliquisse.

488 Ad 2. Q. Jactare se, & laudare de peccato veniali per se peccatum veniale est, & de mortali mortale. Nec refert, sitne peccatum verum, vel falsum, de quo te jactas, quia jactantia eadem esse potest, sive peccatum verum

sit, sive falsum. Ita passim DD. cum S. Thom. 2. 2. q. 132. 4. & 3. Et ratio est, quia jactantia & est complacentia in peccato, & ex illo laudem quærit, continetque peccati approbationem. Illud tamen discrimen est inter jactantiam de peccato verè commisso, & jactantiam falsam de non admisso, quod in priori casu persæpè duplex peccatum lethale invenitur, alterum jactantiæ de lethali; alterum gaudii, & complacentiæ de illo admisso: non item in casu posteriori, nisi etiam gaudium, & complacentia accedant, seu nisi se quis delectet in eo cognito, quasi tunc verè admisso; si tamen etiam in priori casu absit gaudium, & complacentia, solum unicum elationis, & jactantiæ lethale erit. Quod si in peccato narrato non tibi complaceas, neque ratione illius laudem quæras, sed solum te jactes de ingenio, dexteritate, arte, virilitate in committendo absque approbatione; & affectu ipsius operis, non erit peccatum mortale, ut tenent Sanch. l. 1. cap. 3. n. 4. Less. l. 2. de just. cap. 47. dub. 6. Palao tr. 2. D. 2. pun. 11. Bonac. & alii, saltem pro casu, quo audientes intelligant, te neque complacere in peccato, nec laudari velle de illo, sed solum de modo, qui in committendo adfuit; nam si id non intelligant, peccabis inanis gloriæ peccato, ut notat Palao l. c. siquidem opere

re saltem externo exultas in rebus pessimis. Et ita præsumendum est contingere, quoties tuus animus in contrarium manifestè non declaratur; tumitur enim præsumptio ex communiter contingentibus, ex *l. nam ad ea, ff. de legib.*

Quòd si tu alium laudes de peccato commisso, vel exprobres, quòd non commiserit, peccabis utique pro gravitate peccati, de quo laudas, vel exprobras, tum quia excitas alium, ut de peccato gaudeat, vel pœniteat non commisisse, exciteturque ad committendum; tum quia significas, laudem, & honorem ex malefactoris esse quærendum, idque procuras, ut notant Navar. *cap. 23. n. 13.* Cajetan. *V. jactantia*, Palao, Sanch. n. 6. & seqq. ubi simul advertit, aliquando oriri obligationem restitutionis, si alius ex tua jactantia, laude, & exprobratione motus fuit ad damnum aliis inferendum. Peccabis item & quidem graviter, si alius te laudet de peccato, & tu laudem acceptes, tibi que, eò quòd lauderis, complaceas, & congaudeas, quia est jactantia de peccato mortali, ut notat *citt. Navar.* Quòd si tamen laus displiceat, & solum præpudore, aut alio respectu taceas, à peccato mortali te excusant Sanch. & Palao, saltem si displicentiam, quam habes in cor-

de, exterius manifestes, & nisi in talibus circumstantiis sis constitutus, ut tacendo adstantibus scandalum præberes, quòd sæpè contingit, aut facillè contingere potest, tam si te ipsum jactes, & laudes, quàm si laudes alios de peccato commisso. Si autem loquamur de donis naturalibus, nempe ingenio, nobilitate, fortitudine &c. imò & de virtutibus, aut etiam rebus sacris jactantia, & vana gloria de his non excedit peccatum veniale, v. g. ob vanam gloriam Sacramenta administrare, Missam legere &c. ut tenent communiter DD. quia etsi debitus ordo pervertatur, ea tamen perversio non est tanti momenti, nec adeò gravis injuria rebus sacris inferitur, ut pœna æterna digna esse censeatur. In aliis verò donis naturalibus res, quæ appetitur de se bona est, scilicet honor, & gloria humana; modus autem appetendi, cum ponatur non esse conjunctus cum damno tertii, non censetur esse gravis culpa, neque inordinatio gravis: imò in virtutibus poterit aliquando esse absque peccato, si tamen eiusmodi recta æstimatio non propter se, & propter humanam laudem solum appetatur, sed ut Deo ratione illius melius obsequaris, vel alios ad virtutem stimules, juxta illud *Eccles. 41. n. 15. Curam habe de bono nomine; hoc enim magis permanebis tibi, quam mille thesauri.* Hæc

Hæc tamen limitanda sunt, nisi talis laus & jactantia in damnum tertii cederet; nam si te falsò magnum, & peritum v.g. medicum aut advocatum iactes, unde aliis grave damnum consurgat, peccatum erit mortale, & obligatus eris damnum resarcire, cuius per iniuriam causa extitisti.

489 Ad 3. Q. Prima sententia cum Caietano 2. 2. q. 148. a. 6. & q. 168. a. 3. dub. 1. affirmat, dicere, vel audire verba turpia peccatum esse in solutis solùm veniale, si nihil aliud intendatur præter delectationem ex ipsis consurgentem.

Secunda arguit absolutè peccati mortalis delectationem de locutione turpium captatam, quamvis nil aliud intendatur. Ita Gerson 2. p. in reg. moral. C. de luxur. alphab. 24. Graff 1. p. decis. l. 2. cap. 77. n. 11. Angel. V. luxuria. Tabien, & alii.

Tertia, eaque tenenda, distinguit, & siquidem turpia proferrantur ex quadam levitate, non gratiâ delectationis veneræ captandæ, sed ex quadam curiositate, vel vano solatio. docet per se tantùm esse peccatum veniale, cum D. Anton. 2. p. 1. 5. c. 1. §. 8. Navar. cap. 16. n. 12. & c. 14. n. 42. Sanch. l. 9. D. 46. n. 34. Fill. tom. 30. c. 10. q. 3. aliisque, quia tunc non apparet ali-

qua gravis inordinatio, nec finis intentus, ex cujus malitia desumenda est culpa, excedit limites culpæ venialis.

Dixi *per se*; nam per accidens poterit esse mortale ratione scandalii astantium, ut cum audientes sunt valdè spiritu debiles, & verba turpia valdè lasciva, utpote quæ ratione sua vehementer foveant venerem, & ad illam excitant.

Si verò turpia dicantur ob notabilem rei turpis delectationem cogitata, quæ delectatio cogitatione excitatur, & verbis illis fovetur, affirmat peccatum esse lethale; quia illa delectatio consurgens ex re turpi apprehensa, est mortalis: ergo à fortiori illam verbis fovere, ac promovere. Idem affirmat de turpibus gestibus, turpiumpue auditione, cum intenditur delectatio consurgens ex rebus ipsis turpibus cogitatis, quæ auditione illa, aut gestibus fovetur; secus esse duntaxat culpam venialem. Unde

Interitur 1. Componentes, aut repræsentantes comedias, quæ res valdè turpes, & ad venerem excitantes continent; mortaliter peccare, quia sunt multis causa ruinæ, uti notant. eitt. D. cum moraliter certum sit, multos inde ad peccatum incitandos. Quin imò & Magistratum, qui permittit ex-